

Nu tar Kina sitt stora miljösprång

För drygt 30 år sedan skulle Kina slå världen med häpnad och visa att de kunde ta upp kampen med nationerna i väst. Sedan dess har landets väldiga industriella förmåga överraskat omvärlden många gånger och nu är det dags igen. En analys av den nya femårsplanen visar att Kina är på god väg att skriva historia med sina miljösatningar.

Av Björn Anderberg

Kinas kommande satsning bort från en industristat beroende av fossila bränslen till kärnkraft och förnybar energi är svår att klä i ord eller att hitta historiska paralleller till. Alexander Jansson, portföljförvaltare på CB Fonder och investeringsansvarig för miljöfonden Save Earth Fund, har analyserat den nya femårsplanen och kallar den för 2000-talets månlandning.

– Det amerikanska beslutet att placera en man på månen till vilket pris som helst har haft en enorm inverkan på den industriella utvecklingen i världen. Om Kina lyckas med vad de nu har förutsett sig kommer vi att bevittna något liknande, säger Alexander Jansson.

Miljösatningen i den kinesiska femårsplanen är blytung. Det handlar inte om kosmetiska åtgärder i marginalen, utan om stora strategiska satsningar som kommer att kosta tid, pengar och engagemang.

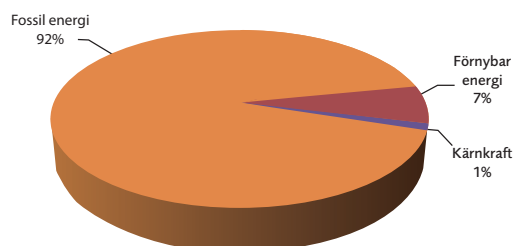
Redan år 2015 ska miljöstrategiska industriella satsningar stå för åtta procent av BNP för att år 2020 utgöra 15 procent av BNP, motsvarande 2 200 miljarder dollar. Samtidigt ska energikonsumtionen som andel av BNP ned med 17,3 procent under den 12:e femårsplanen och med ytterligare 16,6 procent under den 13:e femårsplanen. Frågan är om detta är möjligt.

– Fördelarna med en ekonomi som styrs av staten är stora i början, man kan hålla tillbaka konsumtionen, öka sparande och bygga nödvändig infrastruktur, vilket Kina gjort de senaste 30 åren. Men när ekonomin nu mognar krävs något annat. För att ta nästa steg räcker det inte med att kopiera teknologi från väst. Nu krävs innovationer och produktivitetssökningar och det är mot den bakgrunden den här femårsplanen ska ses.

Kina har alltså valt att i sin femårsplan fokusera på områden som till exempel förnybar energi, energieffektivisering och miljöbilar. Det är några av de sju sektorer som de tänker sig att bli världsledande inom, både när det gäller volym och innovation.

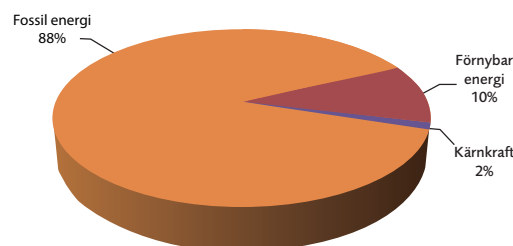
– Planen är en tydlig signal till resten av världen att den här gången ska kineserna själva klara av att leverera det bästa och vara världsledande när det gäller teknikutveckling, säger Alexander Jansson.

Energimix i Kina 2010



Källa: Bofa Merrill Lynch, CB Fonder

Energimix i Kina 2015 prognos



Källa: Bofa Merrill Lynch, CB Fonder

En del av det som är i fokus i femårsplanen är en realitet redan i dag. När det gäller vindkraft finns snart 30 procent av världproduktionen i Kina och 50 procent av efterfrågan.

Solkraften är inte lika utvecklad men planerna är stora och om tre år ska solkraften befinna sig där vindkraften är i dag, när det gäller installerad kapacitet. Inom produktion av solpaneler har Kina dock kommit längre än inom vindsektorn med en global marknadsandel på solkraft på cirka 35 procent.

Tillväxten blir våldsam inom både vind- och solkraft fram till 2020. Det handlar om en ökning av solkapaciteten med 100 gånger och med sex gånger för vindkraftskapaciteten. Och tillsammans ska sol, vind, vattenkraft, kärnkraft och naturgas minska Kinas beroende av kol och olja de kommande tio åren. Kinas miljösatning har ett starkt inslag av kärnkraft, vilket normalt inte ses som en förnybar kraftkälla.

Efter händelserna i Fukushima, som inträffade efter att femårsplanen antogs på partikongressen, har Kina dock signalerat att de inte kommer att godkänna några nya reaktorer.

Trots satsningar på förnybar energi är Kina starkt beroende av kol, olja och naturgas även om fem år.



Alexander Jansson, förvaltare av miljöfonden Save Earth Fund, tror att Kinas 12:e femårsplan kommer att befästa landets position som en av de viktigaste tillväxtmarknaderna när det gäller förnybar energi och miljöteknik.

Save Earth Fund

Miljöfonden Save Earth Fund är fokuserad på placeringar inom förnybar energi, vattenhantering och miljöteknik. Fonden har sedan starten 2008 utvecklats i linje med det globala aktieindexet MSCI World, men med lägre risk. Att följa utvecklingen på miljöområdet i Kina är av största vikt då fonden vanligtvis har en exponering på mellan 20 och 30 procent mot Asien. Save Earth Fund förvaltas av CB Fonder.

– Tidshorizonten på det moratoriet är dock oklar. Kina har i dag 27 reaktorer under uppförande som troligen inte kommer att påverkas av händelsen i Japan.

Satsningen på kärnkraft är monumental - på tio år ska en tiodubbling av kapaciteten genomföras. Kina ska gå från nio gigawatt i dag, till 30 gigawatt om fem år och 80 gigawatt om tio år. Det enda energislag som Kina satsar mer på är vindkraft där de om fem år ska få ut 90 gigawatt och om tio år 150 gigawatt.

Hur står sig då Kinas planer i förhållande till EU:s olika initiativ på klimat- och miljöområdet? Enligt Alexander Jansson är den jämförelsen svår att göra eftersom förutsättningarna är så olika.

– Även om det korrigeras för en större tjänstesektor i västvärlden är den kinesiska ekonomin väsentligt mindre energieffektiv. De stora industristaterna i Europa tillhör de mest energieffektiva ekonomierna i världen. Kina börjar helt enkelt på en annan nivå.

Om ekonomierna ändå ställs mot varandra, i form av en kapplöpning om marknader på miljöområdet, så är en sådan bara en delorsak till varför Kina gör detta. Kina har alltför länge sysslat med

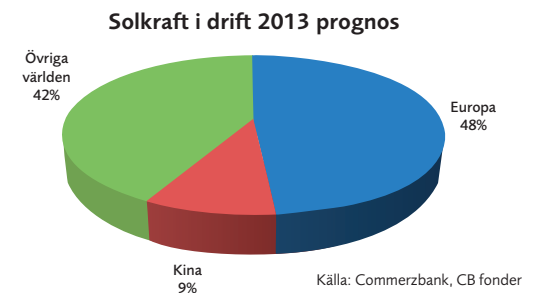
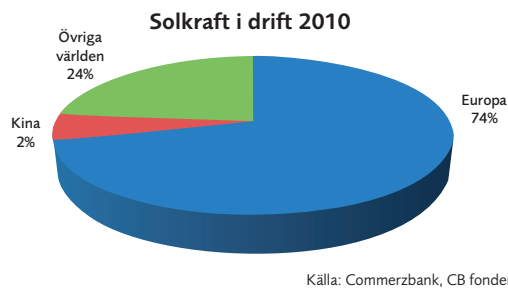
rovdrift på sina resurser och ekosystem och är tvingade att agera nu.

– Mer än 25 procent av Kinas sjöar och floder är så förorenade att vattnet inte kan användas till dricksvatten, 20 av de 30 mest förorenade städerna i världen finns i Kina och endast en procent av Kinas befolkning kan andas ren luft, det finns helt enkelt inget annat alternativ.

Kommer Kina att lyckas?

– Det är nödvändigt att de lyckas av flera skäl. För det första måste de skapa förutsättningar för innovationer och produktivitetsökningar för att trygga den långsiktiga tillväxten i ekonomin. För det andra måste de komma till rätta med den allvarliga miljöförstörelsen och för det tredje måste de bort från importbehovet för sin energiförsörjning, vilket på sikt är det största hotet mot den ekonomiska tillväxten, säger Alexander Jansson. Facit får vi först om fem år, men åtgärderna i slutet av förra femårsplanen är talande.

– Då stängde regeringen, i princip över en natt, flera av de minst energieffektiva fabriker i landet för att uppfylla målet om att minska energikonsumtionen per BNP enhet med 20 procent under den 11:e femårsplanen. **M**



Europa ligger före när det gäller solenergi i drift, men Kina och världen i övrigt kommer snart i kapp.

Kinas väg: sol, vind och kärnkraft

✓ Kinas övergripande mål är att sänka utsläppen av koldioxid med 40-45 procent per BNP-enhet till 2020, jämfört med 2005. Kina ska även minska oljekonsumtionen med tio procent till 2015, minska vattenkonsumtionen med 50 procent fram till 2020 och öka andelen förnybar energi till 15 procent av hela energimixen år 2020.

✓ Kina gör stora satsningar på miljöteknik som vind-, solkraft, vattenkraft, elbilar och inom IT och infrastruktur.

✓ Effektivisera konsumtionen av el och minska kolberoendet till 2015 enligt diagram på sid 15.

✓ Kina är världsledande tillverkare av solpaneler och har betydande del av vindkrafttillverkningen vilket ger goda exportmöjligheter.

Källa: CB Fonder

✓ Fördelar med att ekonomin styrs av staten är att staten kan hålla tillbaka konsumtionen, öka sparandet och bygga nödvändig infrastruktur.

★ ✓ Kina har 23 procent av världsmarknaden för tillverkning av vindkraftverk och 35 procent för tillverkningen av solpaneler år 2009.

✓ Kina bygger sin femårsplan på sju strategiska industrier: Energieffektivisering och miljöskydd, förnybar energi (tillsammans med kärnkraft), miljöbilar, smarta material, högteknologisk utrustning, nästa generations IT, bioteknik.

✓ Kärnkraften byggs ut från dagens nio gigawatt per år till 80 gigawatt år 2020.